XXVI. évfolyam. Celldömölk, 1930. julius 13. Ára 20 fillér

KEMENESALJA

Megjelenik minden vasárnap reggel.
Előfizetési ár: negyedévre 2 pengő, félévre 4 pengő, egész evre 8 pengő.
Hirdetés díja előre fizetendő.

POLITIKAI LAP.
Felelős szerkesztő és kiadó:
DINKOREVE NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Dinkgreve Nandor könyvnyomdája Celldömölkön
ide intézendők a szerkesztőségi részt illető közlemények és hirdetések és mindennemű pénzküldemények

Mit kell tudnunk a bolettáról.

Az uj törvény, mely a gazdaközönségen kivan segiteni, a napokban lép életbe. A boletta nagyon furfangos, azért annak megértése egy kis előtanulmányt kivan. Gazdaolvasóinknak kivánunk segitségükre lenni, azért a bolettás törvényt áttanulmányoztuk és abból kivettük azt, amit a gazdáknak szükséges tudni, hogy boldogulhassanak majd a tekervényes bolettával. Ebből a bolettából sajnos a közönségnek nem sok haszna lesz, de a lisztárakat, a dohányt már megdrágitotta, ami majd magával hozza valamennyi közszükségleti cikk alapos megdragulását. Egyébként a legszükségesebb tudnivalókat itt közöljük:

Mi a gabonajegy?

Aki gabonát akar vásárolni, annak a később közzeteendő helyeken kapható gabonajegyet kell előbb szereznie készpénz fizetés ellenében, amelynek ára minden métermázsa buza, rozs és kétszeres után 3 pengő. A termelő gazda a buza, rozs és kétszeres eladása alkalmával bekövetelni a vevőtől minden métermázsa után a gabonajegy 3 pengőről szóló szelvényt. Ilyen szelvény nélkül a termelőnek buzát eladni, vagy cserébe adni nem szabad. A szelvény 3 pengő arából a vevő semmit se számithat be az eladó termelőnek, hanem a szelvényt a kialkudott (vagy piaci) áron felül köteles a gazdának kiszolgáltatni. A szelvény a gazdánál marad, mig a vevő kezében a gabonajegy másik része, az ugynevezett gabonalevél. Ez a gabonalevél kiséri a gabonát egész utján a forgalomban.

Mi hasznát veszi a gazda a szelvénynek?

A gazda, aki a buza és a rozs (kétszeres) eladásából kifolyólag a vételáron felül gabonaszelvényt kapott és pengő-mennyi szelvényhez, annyi métermázsát eladott a vevőnek, szelvényeit összegyűjti és azokkal az adóhivatalban adóját fizetheti. Más szóval a szelvénnyel fizetni kell a fennálló adóhátralékot, valamint a folyó évi adót az 1930. év végéig. Ha a gazdának az adóba beszolgáltatott szelvényeken felül még megmarad szelvénye, ugy e szelvényeket az adók kifizetéséről szóló tanusitvány bemutatása ellenében készpénzre beválthatja a később megjelölendő helyen. Adóba történő beszolgáltatásnál minden szelvényt 3 pengő értékben fogadnak, el az adófizetés után fennmaradó szelvényt pedig darabonként 3 P készpénzben beváltják.

Azoknak a kisgazdáknak pedig, akiknek egy község területen levő összes földbirtokuknak katasztári tiszta jövedelme az 58 pengőt meg nem haladja, állami földadóját nem kell a magukéból fizetniök, mert azt helyettük a gabonalap fizeti be. Tehát ezzel a kb. 5 holdnál nem nagyobb kisbirtok mentesül a földadó fizetése alól.

Annak a gazdának, aki saját termelő gabonáját közvetlenül a külföldre szállitja ki (exportálja), aki tehát nem adta el gabonajat valamely belföldi kereskedőnek, vagy egyéb személynek, szintén jár métermázsánként 3 pengős szelvény, illetve ilyen szelvénynek az értéke készpénzben.

Ki tekintendő termelőnek?

A törvény szerint nemcsak maga a termelő gazda köteles és jogosított a gabona eladása alkalmával gabonaszelvényt bekövetelni, hanem rajta kivül még termelőnek tekintik mindazt a mezőgazdasági cselédet és munkást, akinek a mezőgazda munkája fejében gabonát szolgáltatott ki, — erre a gabonára nézve. Egyszóval termelőnek tekintik azt a lelkészt, tanitót, egyéb egyházi vagy községi alkalmazottat, aki javadalmazás czimén kapott a mezőgazdától természetben gabonát, termelőnek tekintik erre a gabonára nézve. Az ilyen munkateljesités fejében kiszolgáltatott gabona után a munkás, lelkész, tanitó stb. természetesen nem ad gabonaszelvényt a gazdának, sem a gazda nem követelhet szelvényt a munkástól, tanitótól, stb tól. Ha azonban a munkás, tanitó, lelkész stb. elakarja adni a munkabér fejében kapott gabonat, ugy a vevő már köteles neki az áron felül métermázsanként 3 pengős szelvényt kiszolgáltatni és az eladó munkás, stb. köteles ilyen szelvényt a vevőtől bekövetelni.

Továbbá gabonajegy nélkül történik a gabona eladása, cserélje, vagy egyéb átruházása arra a buzára és rozsra nézve, amelyet a gazdák egymás között mezőgazdasági, vagy háztartási célra ruháznak át. Ha pl. egy gazda, akinek nincs elég gabonája, a szomszédjától, vagy más községbeli gazdától akar pénzért, akár más terményért cserébe, akár egyébként venne annyi buzát, amennyi a gazdaságában szükséges, ugy e buza átadása is gabonajegy nélkül történik.

Végül nem kell gabonajegy ama buza és rozs után sem, amelyet a gazda, munkás, lelkész, tanitó stb. a vamőrlés díja fejében a malomnak átad. Erre a gabonára nézve a vamőrlő malom is termelőnek tekintendő, ugy, hogy a vamőrlő malomnak ezt a vám fejében kapott gabonát bármilyen vevőnek szinten csak 3 pengős gabonaszelvény ellenében szolgáltathatja ki s a vevő köteles viszont a malomnak ez után a gabona után a 3 pengős szelvényt a kialkudott áron felül átszolgáltatni.

Ha a gazda a vámért a vámőrlött gabonából nyert lisztet és korpat nem a saját háztartásában, mezőgazdaságában, vagy állathizlalására használja fel, hanem akár őrlemény formájában, vagy azokból készített élelmiszer, vagy más iparcikk formájában elakarja adni, ugy ezt az eladást is csak gabonajegy ellenében végezheti, tehát az ilyen eladott liszt, korpa, tészta stb. után is jár neki a 3 pengős szelvény és ilyet viszont a vevőtől bekövetelni tartozik.

Mire való a gabonalevél?

Amikor a buza, vagy rozs (kétszeres) vásárlásakor a vevő átadta a termelő gazdának a gabonaszelvényt, megmarad kezében a gabonalevél. Valahányszor a kereskedő, vagy egyéb vevő a vásárolt buzát, vagy rozsot tovább eladja, ugy ezt csakis a gabonalevél kiséretében teheti: vagyis a további vevőnek átadja a gabonalevelet, a további vevő pedig köteles a gabonalevél átadása ellenében az eladónak kifizetni vételáron felül a gabonajegy 3 pengős árát s ez igy megy tovább mind addig, amig a gabona forgásában az utolsó kézhez kerül. Ez az utolsó kéz vagy a malom (a vamőrlés a fentiek szerint nem tartozik ide), vagy pedig az exportőr, aki a külföldre szállitja a gabonát. A malom az utolsó eladótól szintén köteles átvenni a gabonalevelet s ennek a 3 pengő árát a gabona vételáron felül kifizetni. Ha pedig a gabona bármelyik vevője a gabonát külföldre szállitja, ugy a gabonalevél ellenében a [illegible] fanusitása mellett visszakapja a gabonajegy 3 pengős árát. Ha maga a termelő gazda az, aki a buzát és rozsot közvetlenül a külföldre akarja szállitani, ugy — mint már fentebb elmondottuk — ő a gazda kapja a gabonajegy 3 pengős árát. A termelő gazda tehát megkapja a 3 pengős felárat, akár a belföldön adja el a gabonáját, akár pedig a külföldön.

Haszonbérlet esetén

a gabonában kikötött haszonbérnek megfelelő gabona átszolgáltatása gabonajegy nélkül történik. A bérlő által eladott gabona után a gabonaszelvény (a 3 pengős felár) a bérlőt illeti meg. A bérbeadó földtulajdonos a bérlet fejében kapott gabonát szintén gabonaszelvény ellenében értékesiti.

Mi a gabonajegy-rendszer haszna a gazdákra nézve?

Minden gazda, akinek van eladó buzája, vagy rozsa, ennek minden métermázsája után a piaci, vagy kialkudott áron felül 3 pengőhöz jut, amelyel állami és egyéb adóját fizetheti és ha azonfelül még marad szelvénye, ezt készpénzben beváltathatja.

Azokra az egészen kisgazdákra nézve (rendszerint 5 holdig), akiknek nincsen eladó gabonájuk, mert hiszen arra saját [illegible] gukban és háztartásukban van szükség, az uj törvény azt az előnyt hozza, hogy mentesülnek a földadójuk kifizetése alól. Ez az előny pótolja nekik azt, hogy jutnak a gabona 3 pengős felárához azért, mert hiszen nincsen eladó gabonájuk.

De azokra a gazdákra sem jelent semmi hátrányt a gabonajegy, akiknek nincsen elég saját termésű gabonájuk, hanem azt más gazdától kell beszerezniök, mert hiszen ez alkalom után nem kell felárat fizetniök. A munkások, cselédek, továbbá lelkészek, tanitók munkateljesitmény fejében kapott gabonajukat tetszésük szerint vagy felőrölhetik a saját fogyasztásukra, vagy pedig ha ugy tetszik eladhatják és az utóbbi esetben szintén megkapják a gabona rendes áron felül a 3 pengős felárat. Minthogy a cselédek és mezőgazdasági munkások adót rendszerint nem fizetnek, a gabonaszelvény ára nekik készpénzben megtérül.

Sallér Gyula gazdától megvásárolt házhelytelek eladása.

A Nemesdömölki-uccában Sallér Gyula gazdálkodó házát azért váltotta meg a vármegye, hogy az utnak a telken való keresztülvezetésével elkerülje a veszedelmes utkanyarodást, mely valóban veszedelmes volt a közlekedésre. Különösen pedig azóta, mióta az autóforgalom lábra kapott. Az utáthelyezéssel csak részben sikerült a közlekedés jobbá, biztosabbá tétele, mert a mostani hefordulo még mindig nem eléggé nyilt, az előrelátás még mindig akadályozva van. A teljes és biztos közlekedés csak akkor lenne valóban jó, ha a Csupor-fele kertből is levettek volna egy darabot, mely esetben szabad kilátás nyilt volna egészen a templom térig (Ostffy-tér). Az utáthelyezéssel, mint nálunk szokás, csak félmunkát végeztek.

De nemcsak az utáthelyezés volt félmunka, de felmunka volt az áthelyezéssel járó műszaki munka is. Ugyanis az utáthelyezéssel csak arra törekedtek, hogy a közforgalmi utat épitsék ki ugyahogy és teljesen figyelmen kivül hagyták a gyalogjárdát és a vizelvezetéssel sem törődtek. Nem is beszélek arról, hogy fogalmuk sem volt az esztétikáról. Az áthelyezés után megkezdődött a dömölkiek és az arra járók kálváriajárása, mert a hepe-hupás, egyenetlen, járdátlan házhelyen nedves időben fülig kellett járni a sarat és vizet. Jól emlékeznek erre a dömölki templomba járó testvé-

reink is. Most, a nagy szárazság idején eljárhatunk szárazlábbal ugyan, de ha megjönnek az őszi esők, ismét a régi helyzet adódik.

Ezzel a dologgal már egyizben foglalkozott a régi képviselőtestület is, hogy a házhelyet eladjuk, de sem akkor, sem most nem hozakodott elő az elöljáróság azzal, hogy elsősorban rendezze a járda ügyét rendezze a mostani lehetetlen és tarthatatlan situációt és ha rendezés után még marad a házhelyből valami, azt adja el. Mi most a helyzet és mit kell ott tenni? Aki egy kicsit körülnéz ezen az elhagyatott helyen, elsősorban egy ázsiai rendetlenséget lát, ami minden jóizlésű ember szemét bántja. Hogy mit szólnak ehhez az itt elvonuló idegenek, azt csak gondoljuk, de nem tudjuk. A Csupor-féle deszka palánk beékelődik az uttestbe, annyira megszűkiti itt a járdát, hogy két ember nem tudja egymást elkerülni, erősen akadályozza a jármüvek szabad közlekedését, jobban mondva a szabad kilátást eltakarja a vezetők elől. Elsősorban ezt a keritést kell behelyezni a Rákoczi-ut házsorvonalába, mely esetben a palánk Dömölk felőli vége kb. 4 méterrel bekivánkozik. A behelyezés után kilehet épiteni itt a rendes járdát, a szabad vizelvezetésről, faültetésről is lehet gondoskodni. Okvetlén eldobandó a Csupor-féle lábaspajta és kerités, de talán még a hidasokat sem lehet ott, a főutvonal mentén eltürni. Az áthelyezett utmentén kiépitendő a szabályszerü vizlefolyóka mindkét oldalo elhagyandó az uccai fasor részére megfelelő szélességü sáv, végre kiépitendő mindkét oldalon minimálisan másfélméter széles járda kemény anyagból. Ha mindez megtörtént, ha Csuport megfelelőleg földdel vagy pénzzel kártalanitottuk, lehet csak beszélni arról, hogy eladjuk a rendezés után még megmaradó Sallér-féle házhelytelket.

Előre is kijelentem, hogy nem járulok hozzá az eladáshoz mindaddig, mig az általam fent javasolt szépészeti és szükségleti munkák végre nem hajtattak.

Mivel pedig a legutóbbi képviselőtestületi ülés 30 napenuiva tárgyalásra tüzte ki a fenti telek eladásának megvitatását, már most felhivom a képviselőtestület b. figyelmét erre a rendezetlen helyre, hogy akik még nem ismerik, tekintsék meg, bizonyára belátják a rendezés általam javasolt szükségességét.

Csoknyay József
képviselőtestületi tag.

Saját készitményü BUTOROK

um.: **Háló- Ebédlő- Uri** és **Leány** szoba, valamint Iroda, Előszoba és Konyha berendezések, **Sezlon, Diván,** Szalongarnitura, Matrac, **Állólámpa, Facsillár, Zongoraszék,** Kottatartó, Állóruhafogas, Függönytartó, Virág és Könyvállvány stb. legnagyobb választékban és legolcsóbban kapható **„Iparosok Árucsarnokában“ Szombathely, Kisfaludy S.-u. 1. sz.**

Jótállással szállitunk az ország bármely részébe.

HIREK.

Magyar gyümölcsért.

Irta: Dr. **Körmendy Ékes Lajos,** Veszprémvármegye főispánja.

A magyar nép veleszületett intelligenciája olyan, mint a magyar gyümölcs zamata, mindakettő felülmulhatatlan és a gyümölcstermelés terén mégis hátul ballagunk, mert erre még azon a vidékeken sem helyezünk kellő sulyt, ahol a helyi értékesités lehetőség meg van. Egyik balatonvidéki földbirtokos barátom mondotta nekem, hogy olyan hitvány gyümölcsöt küld a piacra, hogy maga is szégyenli, milyen nagy pénzt kap ezért a fürdőközönségtől. Mi ennek az elmaradottságnak az oka? Az egyik az, hogy a gyümölcstermelés jelentőségéről a mi népünk nincs felvilágositva és fogalma sincs arról, hogy az mennyire hasznot hajtó foglalkozás lehetne számára, a másik pedig az, hogy a falu népe — kivételes esetektől eltekintve — nem is ért a gyümölcstermeléshez és nincs senki, aki arra megtanitaná.

Ha ezzel szemben azt látjuk, hogy milyen rengeteg pénz megy ki az országból narancsért, bananért, kaliforniai almáért és a jó Isten tudja mi minden, a mi gyümölcsünkhöz izre és zamatra nem is hasonlitható gyümölcsfajtákért, holott az lenne logikus, hogy a mi nagyszerü gyümölcsünkért jöjjön pénz az országba, — akkor meg kell állapitanunk, hogy ezen a téren sulyos mulasztások terhelnek bennünket es itt az ideje, hogy ne szájtátva nézzük azt a fejetetjére állott dolgot, hanem cselekedjünk.

Ezért üdvözlöm igaz örömmel a „Magyar Gyümölcsért“ jelszó alatt megindult társadalmi akciót. Legelső tennivaló lenne az én laikus elgondolásom szerint, a gazdasági felügyelőségnek olyan átszervezése, hogy ne járásonként legyen egy-egy gazdasági felügyelő, akinek igy növénytermeléstől kezdve, az állattenyésztésen folytatva, a gyümölcstermelésig és méhészetig mindenhez kellene értenie, ami pedig lehetetlenség, hanem legyenek ezek a felügyelőségek a vármegye központjában, nagyobb vármegyében két-három helyen is felállitva, de azok személyzete álljon az egyes termelési ágakra valóban kiképzett olyan szakemberekből, akiknek a mesterségük a vérükbe ment át. A mai állapot szerint a járási gazdasági felügyelő — akarva, nem akarva — „sokat markol, keveset fog“.

Nézetem szerint csak társadalmi uton a gyümölcstermelés és értékesités terén csak szerény eredményeket fogunk elérhetni, ellenben a társadalmi munka — ezen a téren — nagyszerü alátámaszthatója lehet a hivatalos gazdasági közigazgatásnak és az e téren annyira fontos oktató tevékenységnek.

Mezőgazdasági termésünk mulhatatlanul szükséges okos és célszerü átszervezésének egyik igen fontos problémájáról van itt szó, melynek nagyfontosságát átérzem — bár a kérdéshez nem értek — de amely fontosságánál fogva kell, hogy minden komoly tényező odadó támogatását megnyerje.

* * *

A gazdasági felügyelőségek tudomásunk szerint főként azért nem foglalkozhatnak a gyümölcsfaápolás közérdekü ügyével, mert a költségvetés redukált keretében lehetetlen a gazdasagi felügyelők létszámának szaporitása. A gazdasági felügyelők létszáma viszont oly alacsony, hogy a feladatukat képező sokirányu felügyeleti teendőket csak a legnagyobb nehézséggel láthatják el. Célszerü lenne ezért oly megoldást találni, hogy a gyümölcstermelés rendszeresebbé tétele érdekében speciális körzeti felügyelői állások szerveztessenek, akik a faiskolai felügyelők és kezelők bevonásával minden nagyobb gyümölcstermelő helyen a rendszeres munkát irányithassák. Szerk.

—

Adjál uram esőt,

lesz köszönet benne! — fohászkodja országszerte az aggodalom. Nincs olyan Niagarája a magasságbeli vizeknek, amit ezután a szaharai szárazság után elégnek dicsérhetne a gazda.

Meg csak ez kellett. A világkrizis előre elcsépelte az aratás hasznát — akkor jön meg az elemi csapás, mely, ha nem is gabonában, de a kapásokban alaposan megtizedeli a reménytelen mezőgazda reményességét. A meteorológiai jelentés száraz mondatai meg csak csepegnek néha a helyi zivárataroktól, de még ez a sokszor bevált intézmény sem lehet, ugy látszik, próféta a maga hazájában. Nem esik, nem esik és ez nekünk olyan rosszul esik...

Nyiljanak meg, Uram, az ég csatornái, ne álljon be azok közé, akik átkokkal áldják a magyar földeket. Békülj ki velünk, ha jogos is néha a haragod és békülésed ne legyen trianoni béke! Könnyünk zápora öntözi sorsunk szikkadt földjet. Adjál Uram esőt!...

—

Hivatalvizsgálat. Dr. Gerlits Elek főszolgabirának a kemenesmagasi körjegyzőségen kedden hivatalvizsgálatot tartott.

Hivatalvizsgálat. Balaton Elemér vármegyei számvevőségi tanácsos péntektől hétfőestig az alsósági körjegyzői hivatalban vizsgálatot tartott. A községi különböző háztartást vizsgálta felül és mindent a legpéldásabb rendben talált.

Eljegyzés. Tóth István, a Szombathelyi Takarékpénztár celldömölki fiókjának tisztviselője, eljegyezte Kuthy Mancikát, Kuthy Jó-

KÖZPONTI SZÁLLODA HOTEL CENTRÁL **Budapest VII. Baross-tér 23.**

A Keleti pályaudvartól alig 2 perenyire.

A **Kemenesalja** kedvelt találkozó helye. Elsőrangu modern családi ház. Központi fütés. Minden szobában hideg-meleg folyóviz. Egyágyas szobák árai: 5, 6, 8, 9, 10 P. Kétágyas szobák árai: 10, 12, 13, 14, 15, 16 P. Fürdőszobás szobák. Rádió. Telefon a szobákban. **Tulajdonos: PALLAI MIKSA.**

Felmenthetők a forgalmiadó fizetése alól azok a kisiparosok is, akik legalább egy segéddel és két tanonccal dolgoznak:

a) ha legalább 75 százalékos hadirokkantak, vagy ha csekélyebb mértékben rokkant, de rokkantsága munkajaban erősen akadályozza.

b) ha iparát özvegyi jogon folytatja

c) ha öregség, vagy betegseg folytán csökkent munkabirása és segédként családtagot alkalmaz.

Segédnek számitanak az állandóan mű helyben dolgozó alkalmazottakon kivül a nap szammal, darab, vagy akkordbérrel dijazott ugynevezett bedolgozók is.

A csaladtagok segédnek számitanak akkor, ha az alkalmazó családfő által folytatott iparra kepesitésük van, az iparban segédkező csaladtagok egyébként a tanoncokkal eshek egyenlő tekintet alá.

Nem engedélyezhető a forgalmiadó mentesség akkor, ha az iparos tulajdonában 100 watnal nagyobb teljesitményü gépek dolgoznak, vagy ha a munkát ilyen gépekkel masokkal végezteti, akkor sem engedhető el a forgalmi adó, ha az iparos kész munkakat értékesités végett masoktol átvesz és ha az a sajat teljesitményével 10 százalékot meghaladja.

A rendelet 1930. jul. 1 én lepett életbe.

Agy- es szivérelmeszesedésben szenvedő egyéneknek a termeszetes »Ferenc József« keserüviz megbecsülhetetlen szolgalatot tesz azaltal, hogy a béltartalmat kiméletesen távolitja

Kitüntetés. Pöffy Mihály beledi ev. tanitonak, aki ezelőtt néhány evvel Kemenesmagasiban volt tanitó. Kapi Béla püspök az ev. népoktatás és az egyhaztársadalom szolgálatában kifejtett eredményes munkájáert az igazgatoi cimet adomanyozta.

A CESE balatoni kirándulása. Erős érdeklődés kiséri a CESE folyó hó 20 iki balatoni kirándulását, mely maris nagy arányokat öltött. Az egyesület kebelen belül is, de azon kivül is folynak az előkeszületek, a közönseg körében masrol nem folyik a szó mostanában, mint a nagy sikerek ele nező balatoni kirandulasrol. Valobaő ugy van, hogy nalunk sajnos, semmiféle szóérakozás nem nyilik és ha egy ilyen kedves tarsaskirándulás igerkezik, kapva kapunk utána és sietünk kiaknázni annak a biztos előnyet.

A kirándulást előkészitő bizottság fáradhatatlanul dolgozik azon, hogy a kirandulason résztvevő nagyközönség jól érezze magat, hogy megemlegesse a CESE balatoni kirandulását.

A választmany azt gondolta, hogy a Badacsonyba rendezi, de közbejött akadályok miatt ezt nem valósithatta meg, hanem e helyett egy jobb, egy a szebb és kedvesebb helyre, Kővágőörs Revfülöpre rendezi.

Az előkészitő bizottság a mult vasárnap már lent járt a helyszinen, mindent elrendezett, mindent rendbe hozott és meg van a teljes garancia arra, hogy a kirandulast teljes siker koronázza. Az előkészitő bizottság örömére Kővágőörsön talalta Gyallay Joskat, akit rögtön lefogadtak a kirándulason való zeneszolgáltatásra.

Bort az ottani Esterházy pince szolgáltatja literenként 1 és 1·50 pengőért. A vonatköltség oda és vissza 3 pengő 50 fillérbe kerül, vasuti igazolványok, szabadjegyek, kedvezményes jegyek szintén érvényesek.

Arra való tekintettel, hogy az előkészitőbizottsag a kirandulók teljes kényelmét óhajtja biztositani, ezért arra kéri a nagyközönséget, hogy akik a kirándulason résztvenni szándékoznak, ebbeli szandékukat Abrahám István Szent György drogériájában folyó hó 18-ig bejelenteni sziveskedjenek.

Utazás a rendes fürdővonattal történik. Indulás reggel 7 11, érkezés este 21 18 órakor.

Vastagh Gyula képkiállításának bezárása. Ma vasárnap este zárul be a községház nagytermében rendezett nagyszabásu képkiállitás, melyben 8 napon át gyönyörködött városunk művészetért lelkesülő közönsége. Egyhangu megállapitást nyert, hogy egy ilyen magas művészi szinvonalon álló gyüjtemény már régen nem volt városunkban. Ennek hamar hire is ment s különösen az utolsó napokon tömegesen keresték fel és nyönyörködtek a szebbnél szebb festményekben. A művásárlás is igen kielégitő eredménnyel járt. Vastagh Gyula, ki maga is nemes művészi

Négy szó! Négy szó! Négy szó!

DISKAY

MEGÖRÖKIT SZÉPIT FIATALIT.

Vésse jól emlékezetébe e **négy szót** és **Budapesten** el ne feledje fölkeresni e közkedvelt mester műtermeit, hol a

legjobb anyagot
legművészibb kivitelt
legmérsékeltebb árakat

kapja s hol **FÉNYKÉPNAGYITÁSAIT posta utján** beküldött képek után is gyorsan és élethűen elkészitik.

MŰTEREK:

VII. Rakóczi-ut 74. sz.
Magyar Divatcsarnok házában
Telefon József 35—89.

II. Zsigmond-u. 36. sz.
Lukács fürdővel szemben
Telefon Automata 517—40.

E lap előfizetői 25% kedvezményben részesülnek. Ezért e szelvényt **vágja ki** és rendeléseihez mellékelje.

légkörben él, ugy válogatta össze e gyüjteményt, hogy mindenki megtalálja az igényének és izlésének megfelelő képet. Van itt tájkép, genre kép, csendélet, szentkép stb. Ajánljuk közönségünknek, használja fel a meg hatalmas kis idő annak megtekintésére. Belépődíj nincsen, a megvásárolt festményeket részletekben is lehet fizetni.

Mindenki maga rendezhet szépségversenyt. Egy egy Miss Magyarország megválasztásakor sokszor hallottuk ezt a megjegyzést: »Miért nem választottak meg inkább ezt, vagy azt a lányt Miss-nek?« A Szinházi Élet legujabb számában mindenkinek módot ad arra, hogy a maga szépségideálja mellett szavazzon és eldöntse, hogy milyen nő vagy férfitipusfelel meg leginkabb az izlésének. Incze Sandor hetilapja folytatja a »Rejtett Kincs« pályázatot, amelyre egyre tömegesebben érkeznek a levelek Az 1000 pengős »Detektiviskola« uj feladata, az »Omszki randevus képekben, Erdős René novellaja, szinésznők viziversenye, egy sereg érdekes riport és gyönyörü kép teszi még érdekessé és változatossá az uj számot. A Szinházi Élet egy es háromfelvonasos darabmellékleten kivül, 32 oldalas gyermekujsagot, kottat, regényt ad mellékletül. Egyes szám ára 1 pengő, negyedévi előfizetés 10 pengő, kiadóhivatal Budapest VI. Andrassy-utca 8. szám,

Kis jelkulcs a térképolvasóknak. Az uj magyar térképek megértéséhez szükséges olcsó és népszerü jelmagyarázat

Térképészet, hogy a térképolvasast minél szelesebb körökben terjessze. A kis jelkulcs uj térképeink legfontosabb uj jeleit, a mellett a régi bécsi eredetü fényképek jeleit is felöleli. A különböző mértékü egy és többszinü térképekből kivagatokat, azaz mintalapokat ad, hogy a sokféle mértékü és kiviteli lapok közül mindenki a maga igényeinek leginkabb megfelelő térképfajtát valaszthassa ki. A térképek számozását, beosztását áttekintő-lapok szemléltetik, amik az ország különböző területére eső térképlapok kikeresését könnyitik meg. A csinos nyomásu, fóleg pedig gyakorlati érzékkel összeállitott, zsebben hordható füzet ára mindössze ötven fillér.

Birtokbérlet

Külső-Vat községben özv. Kelmeny Andorné tulajdonát képező birtok 1930. október 1-tőhat évre bérbeadó. Feltételek megtudhatók a helyszinen.

Jó állapotban levő
hálóberendezés
és egy ebédlő-kredenc eladó.
Bővebbet Kemény, Hellöy-tér 22.

Tisza Kálmán.

Politikai és publicisztikai tanulmány.

20) Irta: **Mécsey Tamás.**

A berlini kongresszus ülésezése alatt a politika itthon szünetelt. De nem szünetelt az elfogultság az Andrassy politikájával szemben. Annak ellenére, hogy 1526 óta először intézte magyar ember a Habsburgok világpolitikáját, ez a szempont nem részesült figyelemben. »magyar ember képvisel bennünket, de nincs köszönet benne«, mondották az emberek. Pedig Andrássy a külügyi hivatal élén annak az eddig elterjedt hitnek volt az élő cáfolata, hogy Magyarország törvényes önallósága nem fér össze sem a monarchia nagyhatalmi állásával, sem az európai egyensuly követelményeivel. Dehát az emberek többsége ezt nem értette fel és azel és az Andrássy politikajat képviselő Tisza ellen olyan fokban tombolt a nép dühe, hogy a megszállással egy időben tartott választásoknál a pátens elleni harc egykori bálványozott vezére megbukott Debrecenben és az uj képviselőházban már csak a kis Sepsiszentgyörgyöt képviselte. Októberben az egész kormany lemondott, de megbizást kapott az ügyek további vitelére. Decemberben a király ismét Tisza Kálmánt bizta meg — már harmadizben — a kormányelnökséggel, amidőn is a pénzügyi tárcát gróf Szapary Gyula, a földmivelésit pedig báró Kemény Gábor vette át. A felirati vitában bár az okkupációt illetőleg Tisza ramutatott a monarchia kényszerhelyzetére, a feliratot mégis csak 28 többséggel ment keresztül és az ország közvéleménye is tovább lázadozott a megszállás ellen. Abban igaza volt a közvéleményünek, hogy magyar vérrel szereztetett meg a megszallt terület és mégis külföld maradt közjogilag s csak a delegáció utján tartozott alkotmányos befolyásunk alá — de szem elől tévesztette viszont ez a felfogás azt, hogy a megszállás sikere mégis csak Magyarország külügyi helyzetét erősitette meg. Az a körülmeny ugyanis, hogy Andrassy Gyulának sikerült a berlini kongresszuson a szétkorhadt ottoman birodalom darabjaiból Oroszországtól független fejedelemségeket teremteni és hogy a német szövetség által sikerült neki az osztrák-magyar rendszert a Duna völgyében és annak döntő szavát a közeli Kelet kérdéseiben biztositani és hogy végre egy uj tartománnyal is szaporitotta a monarchia birtokallományát, oly előnyökkel járt hazánkra nézve hogy azokat ma már az akkori okkupáció-ellenes áramlat vezére: Apponyi Albert is elismeri. »Bosznia megszállása — irja emlékiratában — semmiféle olyan antagonismust nem teremtett, mely nem lett volna meg nélküle is; mert sem a délszláv aspiratio, sem az orosz és velük párhuzamosan járó egyéb hódító tervek nem állottak meg Boszniánál. Ezekben mi sem változott volna, csak könnyebb lett volna továbbindulásuk, ha Bosznát és Hercegovinát odadobjuk Szerbiának, mihelyt a török uralom — ami már csak igen rövid idő kérdése volt — ott végképp tarthatatlanná válik. Andrássy politikáját az a cél inspirálta, hogy a monarchia és különösen *Magyarország területi*

[illegible]nek és hatalmi áll[illegible] dsának biztosítékait [illegible]ta. Ez a cél szükségszerű és legitim [illegible] politika pedig az akkori körülmények [illegible] a célnak tökéletesen megfelelt: tehát [illegible]nelem itélete is csak elismerő lehet.«[1]) [illegible]sy Gyula nagy koncepciójáról. De elis[illegible]k kell lenni a történelem itéletének [illegible] Kálmánnal szemben is, aki annyi ellen[illegible] dacára szívós energiával tartott ki [illegible]sy politikája mellett, hiszen csak ő és [illegible]csárolt mameluk pártja volt Magyar[illegible]n a támasza, segítője és fenntartója [illegible] a politikának.

[illegible]az okkupáció fényes sikere után a nem[illegible]ek már 1879-ben kimutatták ujból szét[illegible] törekvéseiket. A királyi pár ezüstlakodalm[illegible]or — melyet nagy fénnyel ünnepeltek meg [illegible]csben — a horvát küldöttség üdvözlő be[illegible]nek egy szóval sem emlitette a magyar szent [illegible]hoz való tartozást, ugy, hogy a királyi [illegible]nak kellett utalnia arra a szorosabb vi[illegible], amely több század óta fűzi Horvát[illegible] a magyar koronához. Horvátország [illegible]kor követelte, hogy Bosniát annektáljá[illegible] és csatolják Horvát-Szlavonországhoz. A ne[illegible]ségi izgatások a horvát magyarellenes magatartással párhuzamosan bujtogattak Magyarország [illegible] első területén is. A magyar nyelv kö[illegible]lező oktatásáról szóló törvényjavaslat be[illegible]jtása előtt egy oláh küldöttség Román Miron metropolita vezetése alatt egyenesen a királyhoz ment és kérte, hogy ne szentesitse a javaslatot.[2]) Célját persze nem érte el.

A politikai pártok harcát egy időre megszüntette egy váratlan elemi csapás: Szeged várost március 12 én elpusztitotta az árvíz. A rettentő katasztrofa nem csupán a magyar társadalmat döbbentette meg és hívta fel áldozatkészségre, hanem a külföldön is mély rémületet keltett s annak segitő kezét is megmozgatta. Mindjárt a katasztrófa első napjaiban a Felség maga is lement a rombadöntött várost és királyi szózatával bizalmat öntött a szegbecsett menekülők szivébe: Szeged feltámasztását és szebbé alkotását igérve meg. Nemsokára külön törvény intézkedett erről s az ujjáépítés vezetésére kiküldött királybiztos Tisza Lajos lett.

Magyarországot személyénél és politikájánál fogva közelről érintette ez évben, hogy Andrássy Gyula lemondott a külügyminiszterségről. Utódja báró Haymerle lett. Ennek következtében pedig a közös kormányba meghivandó magyar miniszternek a közös pénzügyi tárcát kellett átvennie s erre a tisztre Szlávy József nevezték ki, aki Ghyczy Kálmán lemondása óta a képviselőház elnöki székét viselte. A képviselőház elnökké Péchy Tamás [illegible] kereskedelemügyi miniszter [illegible]sztotta meg.

A most emlitett izgalmakat mindjárt az 188[illegible] év elején nagyfokú társadalmi felindulás is követte. Már az 1879. év folyamán éles szakatetszést keltett egy rendjelszerzési ügy, amelybe belekeveredett a régi balközép egyik tekintélyes vezéralakja Varady Gábor képviselő, valamint Zichy Ferraris Viktor gróf államtitkár, akinek le is kellett mondaniok. Zichy Ferraris grófot parviadalban Károlyi István gróf halálosan megsebesitette és a sebesülés egy heti kínos szenvedés után meghalt. A politikai élet más téren is vehemens erővel folytatódott az akkor nagy népszerűségnek örvendő Verhovay Gyula. Ujonnan alapitott »Függetlenség« cimű lapjában először a visszaélések következtében megbukott Kisbirtokosok Földhitelintézete ügyét kezdte szellőztetni, annak elnökét, Festetich Pál grófot is vádolván, hogy tudott a visszaélésekről. Festetich ügyét Majthényi Izidor báró vette magáévá s [illegible]

[1]) Gr. Apponyi Albert: Emlékirataim.

[2]) Kétszinű szerepet játszottak az oláh vezetők addig. Ez a Román Miron nemcsak követelő [illegible]ségeket vezetgetett ám a királyhoz, hanem [illegible] a kormány kezes bárányának tüntette fel [illegible], amire példa 18.6. január 4-én kelt és a [illegible] ipari végrehajtó bizottságának elnökéhez [illegible] Pálhoz intézett levele is, melyben igy: [illegible]lakit, úgy engem lepett meg legkellemetlenebb a Szászváros-kerületi választás eredmény[illegible] miniszter ő excellenciájának is megi[illegible] [illegible]ihanorab felmegyek és személyesen f[illegible] [illegible] tenni e[illegible]itteni állapotokról; legyen azo[illegible] [illegible]selő m[illegible]ddig is meggyőződve, hogyha f[illegible] [illegible]mo[illegible]tv[illegible] leszek, én a jó irányban min[illegible] [illegible]ek s[illegible]. [illegible]ogadja egyébiránt kitünő tiszte[illegible] [illegible]tásá[illegible] [illegible]agyok igen tisztelt képv[illegible] [illegible]lázat[illegible]: Román Miron [illegible]

Vonatok érkezése és indulása Celldömölk állomásán.

	Honnan?		Hova?
személy	[illegible]mbat[illegible]	[illegible]06	[illegible]opr[illegible]
„	[illegible]udapest [illegible]	4 12	[illegible]yőr
motor	[illegible]pron	4 53	[illegible]udapest
sinautó	[illegible]	5:08	[illegible]édics
motor pótló	[illegible]nen[illegible]	5:2[illegible]	[illegible]zentgotthard
vegyes	[illegible]sprém	6:[illegible]5	[illegible]ápa vas.
motor	[illegible]pron	6:23	[illegible]zombathely
személy	[illegible]	7 11	[illegible]eszthely
motor	[illegible]egen[illegible]	8:53	[illegible]zombathely
gyors	[illegible]	8 55	[illegible]opron
motor pótló	Zalaegerszeg	8:[illegible]8	[illegible]udapest
gyorsit. sz.	Sopronhely	9:—	[illegible]eszprém
személy	Gör	11:01	[illegible]alaegerszeg
gyors	Budapest	11:47	[illegible]udapest
motor	Zalaegerszeg	11 50	[illegible]alaegerszeg
„	Sopron	11:52	[illegible]zentgotthard
teher szem.	Pápa	12 4[illegible]	[illegible]szterházy
személy	Sopronhely	14:32	[illegible]dor[illegible]pu[illegible]
„	Alsósztaszár	14:38	[illegible]yőr
„	Gör	14 4[illegible]	[illegible]alaegerszeg
motor pótló	Zalaegerszeg	1[illegible]:02	[illegible]opron
gyors	Szentgotthard	16:[illegible]2	[illegible]ombathely
gyorsit. sz.	Budapest Gy.	17:29	[illegible]zentgotthard
sinautó	Zalaegerszeg	17:30	[illegible]yőr
vegyes	[illegible]	17:32	[illegible]udapest
személy	[illegible]	17:48	[illegible]alaegerszeg
gyors	Budapest	20:—	[illegible]ombathely
motor pótló	Sombathely	20 02	[illegible]ipa
vegyes	Szerecs[illegible]	20:15	[illegible]alaegerszeg
motor	Sz[illegible]	21 [illegible]6	[illegible]ipa vas
motor pótló	Szombathely	21:00	[illegible]rmend
„	[illegible]rá[illegible]	21:3[illegible]	[illegible]opron vas
sinautó	[illegible]á[illegible]	23:32	[illegible]udapest
személy	[illegible]zombathely		

[illegible]gakolta Ver[illegible] vagyunk [illegible] hivását. A [illegible]párbajban [illegible] Horhovay su[illegible]sa megsebesü[illegible]. A [illegible]ban, mint[illegible]ban a Nemzeti Kaszinó több tagja [illegible]ött közre, [illegible] Nemzeti Kaszinót [illegible]ito[illegible] bünbaknak az [illegible] ellene nagy [illegible]ntest rendezt[illegible] [illegible]amarabelegy[illegible] az ucca [illegible]e is.

Ezek a viharok sem [illegible]ban meg [illegible]tartásban Tisza Kálmán [illegible] a parlament[illegible]n a tö[illegible] [illegible] gyorsan [illegible]mő hatvanhetes [illegible] csak személ[illegible]es alakulatok [illegible], az [illegible]pació által [illegible]tozott zavarok e[illegible] a Házban [illegible] [illegible]olyan szá[illegible]bavel[illegible] [illegible], éppen [illegible]y [illegible]int a nemzetiség[illegible] is. Igy az 188[illegible] szeptember [illegible]án [illegible] ország[illegible]ü[illegible]en Tisza Kálmán [illegible]gyeduralmi [illegible]talomhoz jutott, am[illegible] [illegible]hatót nem [illegible]lak a parlamentáris[illegible] [illegible]ben. Ez [illegible]olt a Tisza aera fénykor[illegible], [illegible] a véderő[illegible] tartott. (Folyt. köv.)

Alkalmakkor a legszebb ajándék az

IMAKÖNYV.

Egyszerű és diszes kiállításban kapható: Dinkgreve Nándor papirkereskedésében.

Villanyt és csengőt

olcsón, garancia mellett

részletre is szerelek.

A legmodernebb ernyők és

csillárok

uj üzletemben (Vasutcza épületben)

jutányosan beszerezhetők.

KOCZOR DÁNIEL

rádió és villamossági szaküzlete

Celldömölk. Telefon 38.

„Kristály"

üveghártya,

hőtűrő fregt hasítható sötétbarna, fény hatása ellen gyártva egy tő ára

Dinkgreve Nándor

papirkereskedésében.

Eladó ház.

Gazdálkodásra kiválóan alkalmas ház Celldömölkön a Serompó-uccában azonnal eladó. A ház mellett még másfélhold szántóföld van. Pajta, istálló, sertésólak mind jókarban. Venni szándékozók értekezzenek Bernáth Józsefnél.

Hirdetmény.

Kemenesszemjén [illegible] 1133 kat. holdat kitevő kiterjedő

vadászterület

[illegible] az 1000 P. [illegible] 50 percig.

Az ár[illegible]réni feltételek a hétfői [illegible] alatt a [illegible] [illegible]ban megtekinthetők.

Kemenesszemjén, 1930. junius 9.

Bárt Lajos s. k. Zimbó Sándor s. k.

kiküldött. kiküldött.

Lakatos munkákat,

kilógásokat, [illegible], kerítéseket, vasrácsot, kerítést, vitrázst, bármily munkát [illegible] a legmodernebb kivitelben

olcsó áron készít

Kiniczky Lajos

lakatosmester Celldömölkön.

Tisztelt megrendelőit pontosan és gyorsan végez.

Pálpusztasajt

VILÁGMÁRKA!